

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1919 kl. 1/2 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning av pilsner m. m. dels ock i ämnet väckta motioner.

Närvarande: herrar Källman, Röing, Ollas A. Ericsson, Wijk, Lyckholm, K. A. Nilson*, Bäckström, frih. Fleming, Forssman*, Vennersten*, Jonsson i Hökhult, Rune, Olsson i Kullenbergstorp, Nilsson i Kristianstad, Bergman*, Eliason, Neess, Westrup*, Johansson i Kullersta och Lövgren i Nyborg.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

I en den 24 januari 1919 dagtecknad, till bevillningsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 37, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen antaga härvid såsom bilaga fogade förslag till

- 1) förordning angående försäljning av pilsner;
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 3, 7, 23 och 26 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker;
- 3) förordning angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker; samt
- 4) förordning angående ändrad lydelse av 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Motioner.

I anledning av ifrågavarande proposition hava inom riksdagen väckts tre, jämväl till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen i första kammaren nr 135 av herr *Kaijser* och nr 138 av herr *Lyckholm* samt i andra kammaren nr 319 av herr *Kant*.

I: 135.

I motionen I: 135 föreslås, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37 måtte besluta:

att ordet pilsner över allt där det i författningen användes måtte utbytas mot ordet pilsnerdricka,

att 4 § måtte utgå och numren av följande paragrafer med anledning därav ändras,

att i 8 § mom. 3 måtte utgå,

att i 13 § mom. 4 måtte utgå,

att i 15 § mom. 1 sista stycket orden »Over beslut, varigenom tills vidare meddelat tillstånd återkallas, må klagan ej föras», måtte utgå,

att 20 § mom. 1 måtte få följande lydelse: 1. Utminutering av pilsnerdricka må icke fortfara längre än till klockan 10 eftermiddagen,

att i förslaget angående ändrad lydelse av 3, 7, 23 och 26 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker ordet pilsner måtte förändras till pilsnerdricka,

att i förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker ordet pilsner måtte utbytas mot pilsnerdricka,

att likaledes i förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka ordet pilsner måtte utbytas mot ordet pilsnerdricka.

I: 138.

I motionen I: 138 hemställs till en början, »att riksdagen för sin del ville besluta,

dels att 3, 5, 8, 9, 13, 14, 15, 20, 23, 31 och 32 §§ i det med Kungl. Maj:ts proposition nr 37 framlagda förslag till förordning angående försäljning av pilsner skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 3.

1. Tillstånd — — — — utövande.
2. Sådant — — — — stadgas.
3. Tillstånd — — — — förfallit.
4. Inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område må ej försäljning, som avses i denna förordning, äga rum, med mindre Konungens befallningshavande, på framställning av vederbörande befälhavare, därtill meddelat tillstånd.

§ 5.

1. Byteshandel — — — — vara.
2. Den — — — — betalning.
3. Innehavare av rätt till detaljhandel med pilsner må inköpa för rörelsen erforderligt behov av pilsner från vem som helst, som äger försälja denna vara. Häremot stridande förbehåll, som betingas vid överlåtelse av rätt till detaljhandel med rusdrycker, vare utan verkan.

§ 8.

1. Tillstånd — — — befallningshavande.
2. Ansökan — — — — tillämpning.
3. Har ansökan blivit å lundet av både kommunalnämnd och kommunalstämma avstyrkt, må densamma ej bifallas.

§ 9.

Tillverkare av pilsner ävensom den, som eljest äger att till avhämtning försälja pilsner, vare berättigad att, den förre från tillverkningsstället, den senare från försäljningsstället, på rekvisition försända sådan vara till köpare; dock må vid sådan försändning varan ej avlämnas annat än inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å fartyg.

§ 13.

1. Tillstånd — — — — oktober.
2. Vill — — — — rörelsen.
3. Över — — — — tillämpning.
4. Har ansökning blivit avstyrkt, i Stockholm av stadsfullmäktige och på annan ort av båda de kommunala myndigheter, som i ärendet hörts, må densamma ej bifallas.
5. Där — — — — stadgas.

§ 14.

Konungens — — — — bestämt tillfälle.

§ 15.

1. Konungens — — — — föras.
  2. Då — — — — föreskrivits.
  3. Över — — — — meddelats.
- Underrättelse om varje av Konungens befallningshavande enligt

bestämmelserna i denna förordning meddelat beslut, som har avseende å utövande av detaljhandel med pilsner, skall, där icke är fråga om tillstånd till utskänkning å järnvägståg eller passagerarefartyg, tillställas vederbörande polismyndighet samt å landet jämväl kommunalnämnden, ävensom, där fråga är om tillstånd, som i 3 § 4 mom. sägs, vederbörande befälhavare.

§ 20.

1. Detaljhandel — — — — eftermiddagen.
2. Å — — — — förbjuden.
3. Där omständigheterna anses föranleda behov av att tiden för försäljnings avslutande bestämmes senare än till kl. 10 eftermiddagen, äger Konungens befallningshavande därom förordna.

Nödvändigöra särskilda förhållanden inskränkningar med avseende å försäljningstiden, må Konungens befallningshavande jämväl därom meddela förordnande.

4. Vad — — — — eller b).

§ 23.

Maltdryck, som icke enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att anse såsom pilsner, må ej vid försäljning utlämnas i kärl, som å etikett, kork eller propp eller genom stämpling eller annorledes försetts med beteckningen pilsner eller liknande benämning, vare sig enbart eller i sammanställning med andra ord.

§ 31.

(Utgår.)

§ 32.

Har den, som gjort sig förfallen till ansvar efter 28, 29 eller 30 §§, förut undergått besträffning för förseelse, varom sägs i någon av dessa §§, varde den sist begångna förseelsen såsom upprepad förseelse ansedd, ändå att densamma icke är av samma art, som den eller de förut begångna.

dels ock att 23 § i förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3, 7, 23 och 26 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 23.

1. Från skattepliktigt — — — — varumärke.
2. Beträffande — — — — proppen.
3. När kärl — — — — framträdande.
4. På sålunda — — — — utlämnas.
5. Vad i denna § punkterna 1, 2 och 4 stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om pilsner.
6. När kärl, som innehåller pilsner, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »pilsner» vara tydligt framträdande.

I motiveringen till sistnämnda motion har herr Lyckholm förklarat sig hemställa, att, därest motionärens förslag beträffande 23 § i bägge förordningarna icke vunne riksdagens bifall, sådan omredigering av tillverkningsförordningens bestämmelser måtte företagas, att frågan om benämning av de i förstnämnda förordning avsedda drycker lämnades fri och maldryckerna i stället indelades i klasser. I anslutning härtill innehåller herr Lyckholms hemställan ytterligare följande:

»För den händelse att bifall till mitt här ovan alternativt framställda yrkande om indelning av maldryckerna i klasser skulle av vederbörande utskott föreslås, hemställer jag, att de ändringar i olika författningar, som kunna bliva en följd av en dylik klassindelning, måtte formuleras av utskottet.»

Uti motionen II: 319 slutligen hemställes, »att riksdagen för sin del ville besluta, att, där ordet pilsner förekommer i de med Kungl. Maj:ts proposition nr 37 till riksdagen överlämnade författningsförslag, detta ord måtte utbytas mot ordet lättöl.»

II: 319.

Sedan vid 1917 års riksdag kamrarna fattat skiljaktiga beslut i anledning av åtskilliga motioner i fråga om ny lagstiftning beträffande försäljningen av brännvin samt av vin och öl, antog riksdagen, med bifall till bevillningsutskottets sammanjämningsförslag, för sin del den numera gällande förordningen angående försäljning av rusdrycker. Såsom ett led i sammanjämnningen ingick, dels att 1905 års förordning angående försäljning av vin och öl fortfarande skulle äga tillämpning med avseende å försäljning av pilsnerdricka, intill dess särskilda bestämmelser härom bleve utfärdade, dels ock att riksdagen skulle i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för

1917 och
1918 års riksdagar.

riksdagen av förslag till förordning angående försäljning av pilsnerdricka, i huvudsak grundat på bestämmelserna angående försäljning av öl i nyssnämnda vin- och ölförsäljningsförordning. Efter det riksdagen i den skrivelse av den 1 juni 1917, varigenom dess förenämnda beslut tillkännagavs, till Kungl. Maj:t framställt en sådan anhållan, föranstaltade Kungl. Maj:t om frågans utredning genom tillkallade sakkunniga, varefter Kungl. Maj:t på grundval av utredningen för 1918 års lagtima riksdag framlade förslag till förordning angående försäljning av pilsner, ävensom förslag till åtskilliga härmed sammanhängande ändringar i vissa gällande författningar. Kungl. Maj:ts förslag avsåg, i överensstämmelse med vad riksdagen hemställt, att reglera försäljningen av sådana maltdrycker — i maldryckstillverkningsförordningen benämnda pilsnerdricka — som icke äro hänförliga till svagdricka och som ej innehålla mer än 3.6 volymprocent alkohol samt äro inbryggda med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger 9.5 procent. Förslaget var, likaledes enligt riksdagens begäran, byggt på 1905 års förordning angående försäljning av vin och öl, vars bestämmelser emellertid vid övertlyttningen till författningsförslaget av billighetsskäl underkastats sådana modifikationer, vilka icke ansetts kunna äventyra den allmänna ordningen eller nykterhetstillståndet. Därjämte avsåg förslaget att åstadkomma större enhetlighet och en viss förenkling i 1905 års försäljningsbestämmelser ävensom att, där ej sakligt olika bestämmelser påkallades, åvägbringa formell överensstämmelse med förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusedrycker.

I sitt i ämnet avgivna betänkande, nr 53, hemställde bevillningsutskottet om bifall till Kungl. Maj:ts proposition med åtskilliga ändringar i de framlagda författningsförslagen. Andra kammaren biföll utskottets hemställan med vissa inom bevillningsutskottet reservationsvis påyrkade ändringar, innefattande skärpningar av utskottets förslag, under det första kammaren avsåg utskottets hemställan. Frågan hade sålunda för sistnämnda riksdag förfallit.

Propositionen.

Nu har Kungl. Maj:t framlagt nytt förslag i ämnet, i huvudsak överensstämmande med vad Kungl. Maj:t vid 1918 års lagtima riksdag föreslog.

Den föreliggande propositionen avser — i likhet med såväl de omnämnda sakkunnigas förslag som Kungl. Maj:ts proposition år 1918 — att de mellanstarka maldrycker, denna lagstiftning avser, skola betecknas med den gemensamma benämningen *pilsner*. Motiverna härför återfinnas i de sakkunnigas betänkande, sådant detsamma av chefen för finansdepartementet till ovannämnda statsrådsprotokoll den 24 januari 1919

återgivits. De sakkunniga hade erinrat, hurusom syftet med den ifrågavarande lagstiftningen i första hand vore att genom beredande av lättare tillgång till en måltidsdryck, på samma gång smakligare än svagdricka och väsentligt ofarligare än det vanliga ölet, leda konsumtionen över till de mellanstarka från de alkoholstarkare maltdryckerna, vilkas försäljning genom rusdrycksförsäljningsförordningen underkastats åtskilliga åtkomsten försvärande restriktioner. I den mån detta syfte genom ifrågavarande anordning ernåddes, skulle även den fördelen vinnas, att ersättning automatiskt bereddes bryggeriidkarna för den minskning i avsättning av starkare maltdrycker, som de nya rusdrycksförsäljningsbestämmelserna för dem kunde väntas medföra. För att de nu antydda syftena skulle kunna vinnas, vore det emellertid enligt de sakkunnigas mening även önskvärt, att de lättare maltdryckerna genom lagstiftningen erhöles en benämning, som i sin mån underlättade deras uppgift att såsom måltidsdryck uttränga och ersätta de starkare maltdryckerna. Beträffande den av riksdagen i dess ovannämnda skrivelse den 1 juni 1917 använda termen »pilsnerdricka», vilken benämning jämväl införts i 1917 års rusdryckslagstiftning, hade de sakkunniga ifrågasatt, huruvida detta namnval ur angivna synpunkt vore lyckligt. Särskilt från bryggeriindustriens målsmän hade i sådant avseende anmärkts, att benämningen pilsnerdricka skulle allt för skarpt betona ifrågavarande dryckers frändskap med svagdrickat, för att de skulle kunna hos den stora allmänheten med framgång konkurrera med ölet. Och med hänvisning till en ofta gjord iakttagelse, att för konsumenterna dryckens etikett hade en avgörande betydelse, hade man framhållit såsom önskvärt, att de lättare maltdrycker, vilka vore avsedda att ersätta ölet, även måtte erhålla ett namn, som underlättade denna deras uppgift. Med beaktande av denna synpunkt hade de sakkunniga ansett lämpligt att för de lättare maltdryckerna föreslå utbyte av benämningen pilsnerdricka mot beteckningen *pilsner*.

Vid framläggandet av förslag till 1918 års proposition i ämnet anförde chefen för finansdepartementet, att tvekan för syntes kunna råda om lämpligheten av en *gemensam* benämning för ifrågavarande maltdrycker, men att namnvalet erbjöde vissa svårigheter. Efter erinran att från vissa håll anmärkningar framstälts mot den av de sakkunniga föreslagna benämningen och i stället andra namn föreslagits, såsom lättöl och mellanstarka maltdrycker, förklarade sig departementschefen emellertid vilja biträda de sakkunnigas förslag såsom ur olika synpunkter lämpligare än övriga under ärendets behandling framkomna förslag i namnfrågan.

I sammanhang med införandet av benämningen pilsner för ifrågavarande mellanstarka maltdrycker har det även befunnits nödigt att genom särskilda bestämmelser bereda lagligt skydd åt pilsnernamnet. I sådant avseende innehåller 23 § i Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till försäljningsförordning bestämmelse därom, att maltdryck, som icke enligt maltdryckstillverkningsförordningen är att anse som pilsner, ej må vid försäljning utlämnas å kärl, som å etikett, kork eller propp eller genom stämpling eller annorledes försetts med beteckningen pilsner. Användning av benämningen pilsnerdricka eller något annat av de för dylika drycker hittills använda eller föreslagna namnen skulle sålunda enligt Kungl. Maj:ts förslag icke bliva tillåten.

Motioner. Frågan om dryckernas benämning beröres, som ovan är angivet, i de i ämnet väckta motionerna. Herr *Kant*, motionen II: 319, har föreslagit benämningen lättöl och herr *Kaijser*, I: 135, har förordat bibehållandet av beteckningen pilsnerdricka.

Utskottet. Bevillningsutskottet uppskattar till fullo de skäl, som varit bestämmande för Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Syftet med den särställning i lagstiftningen, som 1917 års riksdag anvisat för de mellanstarka maltdryckerna, skulle otvivelaktigt väsentligen förfelas, om deras tillhandahållande i marknaden bundes vid villkoret av en benämning, som förminskade deras möjlighet att konkurrera med maltstarkare drycker. Därest en gemensam benämning för ifrågavarande drycker skall genom lagstiftningen fastställas, bör densamma följaktligen väljas ur de synpunkter, som ovan ur motiveringen till propositionen återgivits. Av de skäl, som där anförts mot benämningen pilsnerdricka, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till herr *Kaijsers* motion i denna del, vilken som nämnt avser, att sistnämnda beteckning skulle göras obligatorisk för alla hithörande maltdrycker. Mot den av herr *Kant* föreslagna benämningen lättöl hava inom utskottet förebragts liknande skäl, vilka övertygat utskottet därom att icke heller denna beteckning kan anses uppfylla anspråken på ett lagstadgat gemensamt namn.

Så som Kungl. Maj:ts förslag är lagt, är en gemensam benämning för de drycker, förordningen skulle avse, otvivelaktigt erforderlig. Dess betydelse är den, som finnes uttryckt i ovan omnämnda 23 § ävensom i 23 § i förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker, sådana dessa paragrafer lyda i Kungl. Maj:ts förslag. Möjligheten till kontroll — såväl från allmänhetens sida, att rekvirerad

vara erhålles, som från myndigheternas sida, att författningen efterleves — är enligt Kungl. Maj:ts förslag byggd på det skydd, som genom stadgandena i sistnämnda båda paragrafer beredes namnet pilsner såsom beteckning uteslutande för de mellanstarka maldryckerna. Där- emot har bevillningsutskottet icke kunnat finna, att en gemensam be- nämning är påkallad med hänsyn till önskvärdheten av dessa dryckers konkurrenskraft i marknaden. Kan namnfrågan, oberörd av lagstift- ningen, överlämnas åt bryggeriernas fria avgörande, torde detta ur den senast angivna synpunkten vara en väl så god lösning som den av Kungl. Maj:t föreslagna.

Herr *Kant* har i sin nyssnämnda motion erinrat, hurusom med pilsner i svenskt språkbruk hittills alltid förståtts en efter viss metod tillverkad maldryck med en alkoholstyrka av mer än 3.6 — vanligen mellan 4 och 5 — volymprocent alkohol, samt framhållit, att vid så- dant förhållande det icke kunde vara riktigt att för drycker, vilkas alkoholhalt låge mellan $2\frac{1}{4}$ och 3.6 volymprocent, nu föreskriva namnet pilsner, vilken benämning för ifrågavarande drycker ej kunde betecknas annorlunda än såsom vilseledande.

Såväl tidigare under denna frågas behandling som nu inom be- villningsutskottet hava liknande invändningar framförts mot den av Kungl. Maj:t förordade benämningen pilsner. Särskilt har påpekats, att en sådan lagstiftning komme att framstå såsom ännu mer godtycklig, då man betänkte, att benämningen pilsner, som i enlighet med namnets ursprung och även hos oss stadgat språkbruk betecknade en ljus malt- dryck, komme att göras obligatorisk även för en viss grupp av mörka maldrycker.

Bevillningsutskottet, som icke kunnat bortse från det befogade i sålunda gjorda anmärkningar, har närmast med anledning härav ansett sig böra undersöka, huruvida icke den nödiga kontrollen skulle kunna vinnas på någon annan väg än genom en lagstadgad gemensam be- nämning. Utskottet har därvid, med upptagande av det i herr *Lyck- holms* motion alternativt framställda, icke närmare utförda förslaget om maldryckernas indelning i klasser, kommit till följande resultat.

I gällande förordning angående tillverkning och beskattning av maldrycker äro två slag av sådana drycker särskilt definierade, näm- ligen svagdricka och pilsnerdricka. Enligt 3 § i sistnämnda förordning förstås med svagdricka varje maldryck som ej innehåller mer än $2\frac{1}{4}$ volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakt- halt icke överstiger 6 procent. Om den i samma paragraf intagna de- finitionen å pilsnerdricka har utskottet redan i det föregående erinrat.

Om man nu med utgångspunkt från nämnda definitioner uppbygger en klassindelning, som omfattar alla maltdrycker, och samtidigt — efter mönster av vad som nu gäller i fråga om svagdricka — stadgar, att varje kärl, som innehåller maltdryck, skall vara stämplat med vederbörlig klassbeteckning, så torde därmed hava vunnits till en början med avseende å de här ifrågavarande dryckerna minst lika stor trygghet ur kontrollsynpunkt som med Kungl. Maj:ts förslag ernås, och därjämte den fördelen, att ett enhetligt system genomförts, som, på samma gång det är ur synpunkten av vederbörande myndigheters kontroll tillfredsställande, på ett enkelt och bekvämt sätt möjliggör för en var att vid mottagandet av rekvirerad maltdryck av vad slag som helst förvissa sig om att denna motsvarar rekvisitionen. I nu berörda hänseenden föreslår utskottet ändringar huvudsakligen i 3 och 23 §§ i tillverkningsförordningen; och torde utskottet få vid behandlingen av sistnämnda paragrafer yttra sig närmare om förslagets enskildheter.

Spöciell motivering.

Utskottet öwergår härmed till att yttra sig rörande de särskilda paragraferna i Kungl. Maj:ts förslag, därvid utskottet kommer att dels ange väsentligare avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag till 1918 års riksdag, dels ock upptaga till behandling de i förenämnda motioner framställda ändringsförslagen. I den mån i nu angivna hänseenden intet förekommer eller utskottet icke har någon erinran att framställa, torde något särskilt omnämmande av paragraferna icke erfordras.

Förslag till förordning angående försäljning av pilsner.

1 §.

Då utskottet, enligt vad nyss utvecklats, i stället för den av Kungl. Maj:t föreslagna obligatoriska benämningen pilsner för de mellanstarka maltdryckerna, i sitt förslag upptagit en genomförd klassindelning och klassbeteckning, har utskottet emellertid ansett lämpligt att för nämnda drycker i författningen begagna den redan hävdvunna beteckningen *pilsnerdricka*.

3 §.

4 mom. innehåller förbud mot varje detaljhandel med pilsner inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område. Det är samma bestämmelse som återfinnes i 2 § 2 mom. i 1905 års förordning angående försäljning av vin och öl.

De sakkunniga hade förordat upphävande av berörda förbud be-

träffande ifrågavarande drycker, åtminstone för det fall att vederbörande befälhavare gjorde framställning i ämnet. Kungl. Maj:t har dock ej vare sig i 1918 års proposition eller nu ansett tillräckliga skäl härtill föreligga.

Det i herr *Lyckholms* ovannämnda motion vid denna punkt gjorda yrkandet avser, att tillstånd till detaljhandel å område, som här är i fråga, skulle kunna medgivas av Konungens befallningshavande, dock endast efter framställning av vederbörande befälhavare.

I likhet med bevillningsutskottet vid 1918 års lagtima riksdag har utskottet ansett, att de skäl som anförts för ifrågavarande förbud icke påkalla, att detsamma beträffande de mellanstarka maltdryckerna vidhålls annat än i fråga om utminuteringen. Vad angår utskänkningsen synes tillräcklig trygghet vinnas genom den av sistnämnde motionär föreslagna bestämmelsen om framställning av vederbörande befälhavare såsom villkor för tillstånds meddelande ävensom genom den uppsikt, som man otvivelaktigt kan förutsätta från de militära myndigheternas sida.

Den nu angivna avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag synes böra föranleda liknande ändringar i detsamma som 1918 års bevillningsutskott i sådant hänseende föreslog, nämligen att förbudet i förevarande mom. inskränkes till utminutering och att i 14 § såsom ett nytt mom. c) införes bestämmelse av ovan antytt innehåll om utskänkning av pilsnerdricka inom hithörande områden jämte ytterligare vissa redaktionella konsekvenser i författningen.

4 §.

Beträffande det här föreslagna förbudet att försälja med sackarin försatt dryck av ifrågavarande slag har herr *Kaijser* i sin motion i ämnet uttalat den uppfattningen, att sackarin vore i den myckenhet som här kunde komma i fråga ofarligt för hälsan, och med anledning därav påyrkat, att förbudet måtte uteslutas ur författningsförslaget.

Utskottet har icke ansett skäl föreligga att på denna punkt frångå Kungl. Maj:ts förslag.

5 §.

Här har av herr *Lyckholm* framställts ett förslag, vilket utskottet ansett sig kunna tillmötesgå, dock icke genom ändring av 5 § utan av 15 § i detta författningsförslag ävensom av 25 § i gällande förordning

angående försäljning av rusdrycker. Till frågan härom torde utskottet få återkomma vid behandlingen av sistnämnda paragrafer.

8 §.

Enligt denna paragraf meddelas tillstånd att till avhämtning försälja pilsner av Konungens befallningshavande efter hörande av vederbörande myndigheter.

Kungl. Maj:ts år 1918 framlagda förslag avsåg här, att i stad tillstånd skulle kunna givas även emot avstyrkande av magistraten — som ensam skulle höras — men att på landet kommunalstämma skulle äga vetorätt. Bevillningsutskottet, som ansåg att likställighet mellan stad och landsbygd i berörda avseende innebure en konsekvent tillämpning av principen om kommunens vetorätt, förordade sådan ändring i bestämmelsen, att jämväl stadsfullmäktige skulle höras samt att emot deras avstyrkande tillstånd icke skulle få meddelas. Sedan chefen för finansdepartementet åberopat och anslutit sig till vad 1918 års bevillningsutskott härom anfört, har Kungl. Maj:t i sitt förslag upptagit den av sistnämnda utskott förordade lydelsen.

Utskottet, som på denna punkt icke funnit anledning att intaga annan ståndpunkt än den nu angivna, har således icke kunnat förorda vare sig herr *Lyckholms* yrkande på sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag, att jämväl kommunalnämndens avstyrkande skulle erfordras för att ansökning icke skulle kunna bifallas, eller herr *Kajisers* hemställan, att 8 § 3 mom. måtte utgå.

9 §.

Enligt denna paragraf må pilsner efter rekvisition genom säljarens försorg försändas till rekvirenterna, blott att den som försalar varan är försedd med en på visst sätt beskaffad förteckning över köparna. Herr *Lyckholm*, som ansett den från 1905 års försäljningsförordning hämtade föreskriften om skyldighet att medföra sådan förteckning ur kontrollsynpunkt obehövlig, har yrkat, att föreskriften måtte utgå.

En av nykterhetskommittén på sin tid genom förmedling av vederbörande länsstyrelser åvägabragt utredning beträffande bristerna i, bland annat, 1905 års vin- och ölförsäljningsförordning (se nykterhetskommittén: VI: 2, sid. 152 ff.) synes beträffande den ifrågavarande föreskriften om medförande av förteckning vid försändning av öl efter rekvi-

sition giva tydligt vid handen, att den kontroll, som härmed åsyftats, måste anses väsentligen förfelad. Med hänsyn härtill har utskottet icke velat motsätta sig, att föreskriften uteslutes ur förevarande förslag.

I samband med den av utskottet sålunda förordade ändringen har även hithörande ansvarsbestämmelse i 31 § utgått. I dess ställe har ansetts böra träda en motsvarande straffbestämmelse, avsedd att träffa de fall då den, som har i 9 § omnämnd rättighet, finnes utlämna vara annorledes än på rekvisition. Sistnämnda bestämmelse har utskottet i sitt förslag infört i 29 §.

13 §.

Herr *Lyckholms* förslag om ändring av 4 mom. och herr *Kaijsers* hemställan, att samma moment måtte utgå, stå i samband med motionärernas ovan omnämnda yrkanden under 8 §.

Av vad utskottet där anfört följer, att utskottet även här måste ställa sig avvisande till motionärernas förslag.

14 §.

I enlighet med vad utskottet ovan under 3 § anfört, skall här såsom mom. c) ingå stadgandet om tillstånd till utskänkning å lägerplatser m. m., och få i följd härav de följande momenten beteckning med respektive d), e) och f).

I denna paragraf har herr *Lyckholm* föreslagit sådan ändring, att föreskriften om de kommunala myndigheternas hörande skulle utgå.

I detta såväl som i förut berörda fall av försäljningsrättigheters meddelande har bevillningsutskottet velat hävda kommunernas inflytande på ifrågavarande ärendens behandling; någon ändring av vad Kungl. Maj:t i denna del föreslagit kan utskottet följakligen icke förorda.

Det i Kungl. Maj:ts förslag under mom. e) — vilket handlar om Konungens befallningshavandes befogenhet att bevilja utskänkingsrätt för visst tillfälle — intagna villkoret: »därest sådant finnes vara nödigt» har tillkommit i överensstämmelse med ett av 1918 års bevillningsutskott framställt ändringsförslag.

Herr *Lyckholm* föreslår här, att nämnda villkorsbestämmelse måtte uteslutas.

Bevillningsutskottet förordar Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt.

15 §.

Herr *Kaijsers* utan motivering gjorda yrkande om viss ändring av mom. 1 har utskottet ansett icke förtjäna avseende.

Det i herr *Lyckholms* motion framställda, av utskottet ovan vid 5 § omnämnda förslaget om införande i sistnämnda paragraf av ett nytt tredje moment avser att tillförsäkra innehavare av rätt till detaljhandel med pilsner rättighet att inköpa för rörelsen erforderligt behov av pilsner från vem som helst, som äger försälja denna vara. I motiveringen härför har motionären erinrat om ett uttalande av kommerskollegium i dess utlåtande över de sakkunnigas förslag. Kollegium hade anfört, bland annat, följande:

»Ehuru det icke borde förefinnas någon tvekan om att försäljningsbolagen icke enligt grunderna för förordningen angående försäljning av rusdrycker kunna vid överlåtelse av utskänkning av rusdrycker, vin eller öl intaga andra bestämmelser än som röra ifrågavarande slag av drycker, hade det dock vid tillämpningen av 1905 års brännvinsförsäljningsförordning visat sig, att vissa försäljningsbolag i kontrakten rörande överlåtelse av brännvinsutskänkingsrättighet stadgat skyldighet för den person, på vilken rättigheten skulle överlätas, att inköpa jämväl vin, öl och andra maltdrycker samt vatten och andra läskedrycker från försäljningsbolagen. Detta förfarande hade möjliggjorts genom bristen i 1905 års förordning på ett uttryckligt förbud häremot, en brist, som jämväl förefunnes i den nya rusdrycksförsäljningsförordningen.»

Då det syntes kollegium uppenbart, att rättelse borde åstadkommas i de påpekade missförhållandena, hemställde kollegium om införande i författningen av en bestämmelse, varigenom uttryckligt angäves, att innehavare av sådan utskänkingsrätt som här är i fråga skulle äga att från vem som helst, som ägde försälja pilsner, inköpa den för rörelsen erforderliga kvantiteten pilsner.

Även bevillningsutskottet anser, att de försök i angiven riktning, som lära hava någon gång förekommit, stå i bestämd strid mot det av riksdagen för denna lagstiftning uppställda syftet. Med hänsyn härtill har utskottet icke velat motsätta sig, att uttryckligt förbud mot sådant förfarande införes i författningen. Stadganden härom synas böra införas dels med avseende å sådan försäljningsrättighet, till vars utövande tillstånd meddelas av Konungens befallningshavande, i denna paragraf, dels ock i fråga om rättighet, som överlätas av systembolag, i 25 § av gällande rusdrycksförsäljningsförordning. Bestämmelser av

sådan innebörd har utskottet infört i det förslag, utskottet med detta betänkande framlägger.

Enligt mom. 3 skall i vissa fall underrättelse om Konungens befallningshavandes beslut i fråga om utövande av detaljhandel med pilsner delgivas polismyndighet eller kommunalnämnd. Herr *Lyckholm* har här, i anslutning till sitt ovan behandlade förslag till ändring i 3 § 4 mom., ifrågasatt, att i de i sistnämnda lagrum omnämnda fall underrättelse om meddelat tillstånd skulle lämnas vederbörande befälhavare.

Utskottet, som, på sätt förut är omnämnt, i fråga om utskänkning tillstyrker herr *Lyckholms* yrkande med avseende å 3 § 4 mom., har emellertid, vid det förhållande att sådan utskänkingsrätt enligt utskottets hemställan skulle kunna meddelas endast under förutsättning av framställning från vederbörande befälhavare, ansett någon särskild föreskrift av den innebörd, herr *Lyckholm* vid denna paragraf tänkt sig, icke vara påkallad.

20 §.

Försäljningstiden föreslås här för såväl land som stad begränsad till klockan tio eftermiddagen eller den tid, som i 1905 års förordning gäller för stad. I samband med denna utsträckning av tiden, vad landsbygden angår, har i 3 mom. såsom villkor för Konungens befallningshavandes medgivande av senare tid än klockan tio förutsatts framställning från den kommunala myndighetens sida, och har detta föreslagits jämväl för stad.

Herr *Lyckholm* har här hemställt, att villkoret om gjord framställning av stadsfullmäktige eller kommunalstämma måtte utgå.

Mot förslaget i denna form talar det alltmera konsekvent tillämpade kravet på det kommunala intressets beaktande i hithörande angelägenheter. Däremot har utskottet ansett sig kunna upptaga ett inom utskottet framställt yrkande om sådan jämkning i den av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen, att visserligen den kommunala korporationens tillstyrkande skulle utgöra förutsättning för tidens utsträckning, men att framställning härom skulle kunna göras hos Konungens befallningshavande av vem helst som härav vore intresserad. En ändring av paragrafens ordalydelse i anslutning härtill ingår i utskottets förslag.

Med den ståndpunkt utskottet sålunda intagit i denna fråga har utskottet icke kunnat skänka beaktande åt herr *Kaijers* förslag, att tidsbegränsningen skulle gälla endast utminuterig.

Enligt 4 mom. av denna paragraf skulle vad i paragrafen stadgats icke avse, bland annat, utskänkingsrörelse som idkas enligt 14 § a) eller b). Jämväl sådan utskänkning, till vilken Konungens befallningshavande enligt 14 § f) i utskottets förslag må för bestämt tillfälle meddela tillstånd, synes utskottet vara av den natur, att densamma bör undantagas från den här ifrågavarande tidsbegränsningen.

22 §.

Med hänsyn därtill att jämlikt lagen om fattigvården den 14 juni 1918 skyldigheten att försörja sig själv inträder först med fyllda 16 år, har utskottet ansett lämpligt, att den i förevarande paragraf ifrågasatta åldersgränsen höjes ävenledes till 16 år.

23 §.

Den här intagna bestämmelsen om skydd för benämningen pilsner utgår i enlighet med vad ovan i den allmänna motiveringen anförts. Därmed bortfaller förutsättningen för herr *Lyckholms* ändringsyrkande vid denna paragraf. Med anledning av uteslutningen ändras de närmast följande paragrafernas nummer ävensom vissa paragrafhänvisningar, varjämte 33 §, som innehåller straffbestämmelse för brott mot 23 §, utgår.

26 §.

har i utskottets förslag uppdelats i två paragrafer, 25 § och 26 §, varefter paragrafnumreringen åter blir densamma som i Kungl. Maj:ts förslag.

29 §.

Under erinran om vad ovan vid 9 § anförts vill utskottet här endast framhålla, att den i 29 § stadgade strafflatituden är densamma som den i 31 § av Kungl. Maj:ts förslag förekommande, i vars ställe den av utskottet i 29 § föreslagna nya bestämmelsen inträder.

31—38 §§.

I överensstämmelse med vad utskottet ovan vid 9 och 29 §§ anförts upptager utskottet i sitt förslag icke de av Kungl. Maj:t under 31 § föreslagna straffbestämmelserna; härutinnan överensstämmer sistnämnda förslag med vad herr *Lyckholm* yrkat. Uteslutningen av 31 § ävensom av 33 § föranleder annan paragrafnumrering i det följande, i samband varmed vissa paragrafhänvisningar ändrats.

Förslag till vissa ändringar i gällande förordning angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

3 §.

Bestämmelser om den av utskottet i den allmänna motiveringen omuämnda klassindelningen av samtliga maldrycker föreslår utskottet till införande såsom ett nytt mom. 1 i denna paragraf. Vid de nya bestämmelsernas avfattning har utskottet så nära som möjligt anslutit sig till de i denna paragraf i dess nuvarande lydelse givna definitionerna på svagdricka och pilsnerdricka. Vid klassindelningen har emellertid hänsyn måst tagas därtill, att i marknaden förekommit alkoholfria maldrycker, vilka haft högre extrakthalt än 6 procent och till följd därav icke kunnat ur tillverknings synpunkt behandlas såsom svagdricka. Sådana alkoholfria maldrycker har utskottet ansett böra hänföras till samma klass som svagdricka eller, enligt den av utskottet uppgjorda indelningen, till *första klassen*, vilken följaktligen skulle komma att omfatta dels maldrycker, som ej innehålla mer än $2\frac{1}{4}$ volymprocent alkohol och äro inbryggda med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger 6 procent, dels ock alkoholfria maldrycker, inbryggda med en stamvört av högre extrakthalt. För *andra klassens* maldrycker användes liknande definition som i paragrafen nu är given åt pilsnerdricka och *tredje klassen* angives såsom omfattande alla till första eller andra klassen icke hänförliga maldrycker.

Sedan klassindelningen blivit sålunda fastställd, begagnas densamma givetvis vid de i 2 mom. intagna definitionerna å svagdricka och pilsnerdricka, varvid svagdricka måste angivas vara varje maldryck, som är hänförlig till första klassen och som är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger 6 procent, och beteckningen pilsnerdricka kommer att sammanfalla med maldrycker av andra klassen. Därjämte har benämningen öl införts såsom avseende samtliga maldrycker, hänförliga till tredje klassen.

23 §.

I denna paragraf, som i sin nuvarande lydelse innehåller föreskrift därom att kärl, som innehåller svagdricka eller pilsnerdricka, skall vara på visst sätt stämplat, föreslår utskottet införande av motsvarande bestämmelser för samtliga klasser av maldrycker. Enligt vad sålunda föreslås skall varje kärl, som innehåller maldryck, vara stämplat, bland annat med beteckningen för den klass, drycken tillhör, varjämte drycker av första klassen skola,

allteftersom de utgöra svagdricka eller alkoholfri maltdryck av högre extrakthalt, vara betecknade med »skattefritt» eller »alkoholfritt».

Beträffande denna paragraf har herr *Lyckholm*, såvitt — med avseende å det förslag utskottet framlägger — nu är i fråga, yrkat viss omredigering av den gällande bestämmelsen om platsen för anbringande av ordet skattefritt å etikett för svagdricka. Med anledning härav har utskottet, sedan upplyst blivit att ifrågavarande bestämmelses nuvarande ordalydelse vållat vissa tekniska svårigheter i tillämpningen, åt bestämmelsen, vilken enligt utskottets förslag kommer att, som nyss nämnts, avse samtliga olika klasser av maltdrycker, givit en något ändrad avfattning, mot vilken ur synpunkten av bestämmelsens syfte ingen befogad erinran torde kunna göras.

31 §.

De i denna paragraf av utskottet föreslagna ändringarna äro betingade av de i 23 § förordade och torde icke erfordra någon särskild motivering.

Det sistnämnda är förhållandet även med de i övergångsbestämmelsen föreslagna ändringarna.

Förslag till ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker.

1 §.

Under hänvisning till vad utskottet vid 3 § i tillverkningsförordningen anfört vill utskottet beträffande den här föreslagna ändringen av definitionen å öl endast framhålla, att densamma är betingad endast av det sätt, på vilket tredje klassen definierats, och saknar varje saklig innebörd.

25 §.

Motiverna för det av utskottet här föreslagna tillägget till 2 mom. äro anförda ovan vid behandlingen av 15 § i Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående försäljning av pilsner.

Förslag till ändring i vissa delar av förordningen angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka.

1 §.

Den här föreslagna ändringen är betingad av klassindelningen och torde icke tarva någon särskild motivering.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, måtte i anledning av samma proposition, för sin del antaga utskottets vid detta betänkande fogade

1) förslag till förordning angående försäljning av pilsnerdricka;

2) förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3, 7, 23, 26 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av malt-drycker;

3) förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 och 25 §§ i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker; samt

4) förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1, 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade alkoholfria drycker samt svagdricka.

B) att motionerna

I: 135 av herr *Kaijser*,

I: 138 av herr *Lyckholm* samt

II: 319 av herr *Kant*

må anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt.

Stockholm den 8 april 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.

Reservationer:

av herrar *Lyckholm*, friherre *Fleming*, *Forssman*, *Neess* och *Westrup*, vilka anfört:

»Den lösning av nykterhetsfrågan, som kom till stånd vid 1917 års riksdag innebar bland annat, att lättare alkoholhaltiga maltdrycker (pilsnerdricka) skulle undantagas från de nya, mera restriktiva bestämmelserna för öl, och att stadganden angående försäljning av dessa drycker skulle inrymmas i en särskild förordning, i huvudsak grundad på bestämmelserna angående försäljning av öl i 1905 års vin- och ölförsäljningsförordning.

De ändringar vi därför anse påkallade i utskottets förslag äro följande:

I 8 § 3 mom. har Kungl. Maj:t föreslagit, att avhämtningsrätt icke finge beviljas, om i stad stadsfullmäktige och å landet kommunalstämma avstyrkt ansökan. Denna skärpning i jämförelse med nu gällande bestämmelse, att ansökan ej må bifallas, därest båda de kommunala myndigheterna, som i ärendet hörts, avstyrkt densamma, saknar stöd i de föreliggande omständigheterna. Bestämmelsen har också mött bestämt motstånd från såväl kommerskollegium som nästan alla länsstyrelser, som yttrat sig i ärendet. Vi dela tillfullo den av kommerskollegium och länsstyrelserna omfattade meningen.

Enligt 13 § 4 mom. i förslaget får ansökan om tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka ej bifallas av Konungens befallningshavande, om ansökan blivit avstyrkt i stad av stadsfullmäktige och å landet av kommunalstämma. Detta innebär för både stad och land en skärpning, som är analog med den nyss vid 8 § 3 mom. omförmälda. Denna skärpning finna vi icke behöfelig, och yrka förty även i denna del bibehållande av nu gällande bestämmelser.

Ändring i utskottets förslag förordas av oss jämväl i följande punkt:

I 3 § 4 mom. anse vi de sakkunnigas förslag om rätt till försäljning av pilsnerdricka inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område böra upptagas.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts hava vi ansett, att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte besluta:

att §§ 3, 8 och 13 i det av utskottet framlagda förslaget till förordning angående försäljning av pilsnerdrika skola erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Tillstånd — — — — — utövande.
2. Sådant — — — — — stadgas.
3. Tillstånd — — — — — förfallit.
4. Inom läger, kasernområde eller annat utelutande för krigsmaktens behov upplåtet område må ej försäljning, som avses i denna förordning, äga rum, med mindre Konungens befallningshavande, på framställning av vederbörande befälhavare, därtill meddelat tillstånd.

8 §.

1. Tillstånd — — — befallningshavande.
2. Ansökan — — — — — tillämpning.
3. Har ansökning blivit å landet av både kommunalnämnd och kommunalstämma avstyrkt, må densamma ej bifallas.

13 §.

1. Tillstånd — — — — — oktober.
2. Vill — — — — — rörelsen.
3. Över — — — — — tillämpning.
4. Har ansökning blivit avstyrkt, i Stockholm av stadsfullmäktige och på annan ort av båda de kommunala myndigheter, som i ärendet hörts, må densamma ej bifallas.
5. Där — — — — — stadgas.»

av herr *Ollas A. Ericsson*,
 som beträffande förordningen angående försäljning av pilsnerdrika yrkat, dels att punkt 4 i 3 § skulle erhålla följande lydelse:
 Ej må tillstånd meddelas till detaljhandel med pilsnerdrika inom

läger, kasernområde eller annat, uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område;

och dels bifall till Kungl. Maj:ts förslag i 14 § endast med den ändring, att däri förekommande ordet pilsner måtte utbytas mot ordet pilsnerdricka;

och vilken i övrigt anfört följande:

»Beträffande förslaget till vissa ändringar i gällande förordning angående tillverkning och beskattning av maldrycker har jag hemställt om ett tillägg till 23 § av innehåll, att en bestämd botten- eller huvudfärg å etiketterna fastsloges för var och en av de tre olika klasserna, t. ex. vit för första klassen, blå för andra klassen och röd för tredje klassen. Med de mera framträdande yttre skiljaktigheterna befordrades ordning och reda samt lättare kontroll. Därigenom förhindrades exempelvis ett bryggeri att för en klass maldrycker i färg å etiketter efterhärma ett annat bryggeris etikett, som detta använder för en annan klass o. s. v. Med den avfattning paragrafen nu fått är det troligt, att det uppkommer en mycket brokig karta med etiketter, som till det yttre så mycket som möjligt dölja skillnaden mellan de olika klasserna av maldrycker. Ett sådant tillstånd borde lagstiftaren så mycket som möjligt förebygga.

Då i övrigt utskottsförslaget är frukten av en sammanjämkning mellan olika meningar, har jag avstått från att reservera mig i övriga punkter, där jag haft en annan mening än utskottets majoritet.»

av herr *K. A. Nilson*, som anfört:

»Mot utskottets föreliggande betänkande, som jag beträffande klassindelning av maldrycker och därav följande benämning i övrigt biträtt, har jag på *tre* punkter haft avvikande mening och anmäler härvid min reservation med yrkande om bifall till vad Kungl. Maj:t i berörda hänseenden (undantagande benämning) föreslagit:

1:o. Genom förändringarna i § 3 mom. 4 och § 14 mom. c har utskottet tillstyrkt *utskänkning av pilsnerdricka inom läger, kasernområde och annat för krigsmaktens behov upplåtet område.*

Sådan utskänkning är för närvarande förbjuden och har så varit sedan år 1905, utan att, så vida känt är, ha medfört annat än goda verkningar. Ett återgående till tidigare lösliga bestämmelser har synts mig innebära avsevärda faror för de många unga män, som förut icke brukat eller varit vana vid alkoholhaltiga drycker och för vilka pilsnerdrickat, utlämnat i obegränsad mängd och kanske »spetsat» med större eller mindre kvantiteter medförda eller bjudna spritdrycker, kan bli

ödesdigert nog och särskilt komma att föra ut på vanedrickandets sluttande plan.

Dessutom har det syntts mig gå stick i stäv mot den pågående utvecklingen, att, sedan kommunal självbestänningsrätt genom denna förordning i övrigt genomförts, sådan utskänkning skulle kunna beviljas utan och mot vederbörande kommuns medgivande, blott och bart på regementschefens framställning.

2:o. Förändringarna i §§ 9, 29 och 31 (propositionens numrering) innebära ett eftergivande av kravet att vid utkörning på landet av pilsnerdricka s. k. *forsedel* skall medföras.

Då maltdrycker av klass II, varom här är fråga, tillverkas endast av skattepliktiga bryggerier, komme väl som regel samme utkörare att medföra såväl öl, varå enligt rusdrycksförsäljningsförordningen skall medföras »förteckning», som ock pilsnerdricka, varför ingen sådan förteckning skulle erfordras. Den »förväxling» en sådan anordning skulle komma att ge anledning till torde i och för sig vara skäl nog att icke biträda utskottets förslag. Men därtill kommer ock, förutom den fara för landsbygdens alkoholisering, som ligger i denna obegränsade och okontrollerade rätt till fritt kringförande av ifrågavarande maltdrycker, att ansvaret för rörelsens lagenliga bedrivande, som genom bestämmelsen om den s. k. *forsedeln* påvilar bryggeriägaren (resp. föreståndaren), bortelimineras.

3:o. Utskottets formulering av maltdrycksförordningens § 15 och rusdrycksförsäljningsförordningens § 25 avse att *hindra spritförsäljningsbolagen* att vid överlåtande av rättigheter stipulera sådant villkor, att *alla* maltdrycker skola av rättighetsinnehavaren inköpas genom spritförsäljningsbolaget.

Då rusdrycksförsäljningsförordningen redan nu föreskriver att öl skall inköpas genom bolaget, har det syntts mig onödigt och olämpligt att genom lagbestämmelse lägga hinder i vägen för ett avtal, som ur ordningssynpunkt må i vissa fall kunna befinnas välbetänkt och dels erbjuder större utsikter för samtliga maltdryckstillverkare, alltså även svagdricksfabrikanter, att få utföra leveranser, vilket, med kännedom om de större bryggeriernas ställning till källarmästarna, eljest knappast torde kunna tänkas.

Dessutom torde tvekan råda om huruvida en bestämmelse som ifrågavarande, vilken avser en inskränkning i den fria avtalsrätten, icke måste anses vara av civillags natur och under sådant förhållande icke kan i en förordning som denna intagas och framför allt icke, såsom här skett, utan lagrådets hörande.

Jag har alltså ansett, att utskottet bort beträffande:

§ 3 mom 4. tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, endast med utbyte av benämningen pilsner mot pilsnerdricka.

§ 9 tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag med samma utbyte av benämning;

§ 14 mom. c, d och e tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag;

§ 15 tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, med utbyte av benämningen pilsner mot pilsnerdricka;

§ 29 tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag med samma utbyte av benämning;

§ 31 (propositionens numrering) tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag med samma utbyte av benämning; och
åt övriga §§ giva härav följande numrering.

Vidkommande rusdrycksförsäljningsförordningen har jag ansett, att utskottet bort tillstyrka:

§ 25 i likhet med Kungl. Maj:ts förslag.»

av herrar *Jonsson* i Hökhult och *Eliasson*, vilka instämt i herr *K. A. Nilsons* reservation;

av herr *Bäckström*, som i överensstämmelse med herr *Kajisers* motion, I: 135, ansett förbud mot saluhållande av pilsnerdricka, försatt med sackarin, ej böra meddelas och fördenskuil hemställt,

att 4 § i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka måtte utgå och numren av följande paragrafer med anledning därav ändras.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts förslag *)
till
Förordning angående försäljning av
pilsner.

Härigenom förordnas som följer:

I Kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Med *pilsner* förstås i denna förordning varje maltdryck, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till *pilsner*.

Utskottets förslag
till
Förordning angående försäljning av
pilsnerdricka.

Härigenom förordnas som följer:

I Kap.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Med *pilsnerdricka* förstås i denna förordning varje maltdryck, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till *andra klassen*.

Utskottets förslag.

§.

Försäljning av *pilsnerdricka* må ej bedrivas av annan än den, som därtill erhållit tillstånd eller enligt denna förordning utan särskilt tillstånd är därtill berättigad.

Försäljning av *pilsnerdricka* delas i partihandel och detaljhandel.

Med partihandel förstås sådan handel, som bedrivs till återförsäljare i och för deras rörelse, ävensom försäljning för export. Med detaljhandel förstås all annan försäljning.

*) Kungl. Maj:ts förslag återgives här nedan icke i de delar, där utskottets förslag antingen därmed helt överensstämmer eller därifrån avviker endast genom att ordet *pilsner* utbyts mot ordet *pilsnerdricka*.

De delar av de bägge förslagen, som hava olika lydelse, äro såväl här som i de följande författningsförslagen, utmärkta genom *kursivering*. *Spärrad kursiv* angiver, att kursiveringen är avsedd att bibehållas i författningen.

Detaljhandel delas i utminuteri (försäljning till avhämtning, till försändning på rekvisition samt genom kringföring) och utskänkning (försäljning till förtäring på stället).

Utskottets förslag.

3 §.

1. Tillstånd till detaljhandel med *pilsnerdricka* må ej meddelas den, som är omyndig eller i konkurstillstånd, ej heller annan än den, som gjort sig känd för ordentlighet samt prövas i övrigt vara lämplig till rörelsens utövande.

2. Sådant tillstånd må dock ej meddelas ämbets- eller tjänsteman, som till följd av sin befattning kan komma att deltaga i beslut angående tillverkning eller försäljning av maltdrycker eller däröver utöva tillsyn, och ej heller den, som utövar tillverkning i skattefritt bryggeri; dock att, där han tillika bedriver tillverkning i skattepliktigt bryggeri, skall gälla vad här nedan om sådan tillverkare stadgas.

3. Tillstånd till utskänkning av *pilsnerdricka* må ej meddelas den, som inom kommun, där utskänkningsrätten skall bedrivas, i öppen bod idkar handel med annat än matvaror.

Om någon, som redan erhållit tillstånd till utskänkning av *pilsnerdricka*, inom den kommun, där utskänkningsrätten får utövas, öppnar handel i öppen bod, anses det sålunda meddelade tillståndet till utskänkning hava förfallit.

Kungl. Maj:ts förslag.

4. Ej må tillstånd meddelas till *detaljhandel med pilsner* inom läger, kasernområde eller annat, utslutande för krigsmaktens behov upplåtet område.

Utskottets förslag.

4. Ej må tillstånd meddelas till *utminuteri av pilsnerdricka* inom läger, kasernområde eller annat, utslutande för krigsmaktens behov upplåtet område.

Utskottets förslag.

4 §.

Pilsnerdricka, som är försatt med sackarin, får ej hållas till salu.

5 §.

1. Byteshandel med *pilsnerdricka* vare ansedd lika med försäljning av sådan vara.

2. Den, som annorlunda än vid måltid åt spisande gäster utborgar *pilsnerdricka* att å stället förtäras, vare ej berättigad att därför utsöka betalning.

Utskottets förslag.

II Kap.

Försäljningsrättigheter.

A. Rätt till partihandel.

6 §.

Rätt till partihandel med *pilsnerdricka* tillkommer allenast tillverkare av *pilsnerdricka* samt den, som enligt 8 § erhållit tillstånd till försäljning till avhämtning av sådan vara.

B. Utminuteringsrättigheter.

7 §.

Utan särskilt tillstånd må försäljning till avhämtning av *pilsnerdricka* utövas av:

- a) den, som i föreskriven ordning förvärvat behörighet att till avsalu tillverka *pilsnerdricka*, å tillverkningsstället;
- b) den, som äger rätt till utminuteringsrättigheter av spritdrycker, vin eller öl, å försäljningsstället; samt
- c) den, som enligt 13 § är berättigad att utöva utskänkning av *pilsnerdricka*, å utskänkningsstället.

8 §.

1. Tillstånd att till avhämtning försälja *pilsnerdricka* meddelas av Konungens befallningshavande.

2. Ansökan om sådan försäljningsrätt göres skriftligen hos Konungens befallningshavande samt skall innehålla uppgift å det ställe, där försäljningen skall äga rum, och åtföljas av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen. Över gjord ansökan inhämta Konungens befallningshavande yttranden, i stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa yttranden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför.

I Stockholm äger vad i detta mom. är sagt om inhämtande av magistratens yttrande ej tillämpning.

3. Har ansökning blivit i stad av stadsfullmäktige eller å landet av kommunalstämma avstyrkt, må densamma ej bifallas.

Kungl. Maj:ts förslag.

9 §.

Tillverkare av *pilsner* ävensom den, som eljest äger att till avhämtning försälja *pilsner*, vare berättigad att, den förre från tillverkningsstället, den senare från försäljningsstället, på rekvisition försända sådan vara till köpare; dock må vid sådan försändning varan ej avlämnas annat än inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å *fartyg*; och skall den, som forslar densamma, vara försedd med en av säljaren eller hans befullmäktigade ombud utfärdad och underskriven förteckning, upptagande, särskilt för varje köpare, dennes namn, det ställe där och dagen när varan skall avlämnas samt den försända myckenheten. Såsom ombud, varom nyss är sagt, må ej den, som forslar varan, användas. Nämda förteckning skall på anfordran av krono- eller polisbetjänt, ledamot av kommunalnämnden eller av kommunalnämnden utsedd person uppvisas.

Utskottets förslag.

9 §.

Tillverkare av *pilsnerdricka* ävensom den, som eljest äger att till avhämtning försälja *pilsnerdricka*, vare berättigad att, den förre från tillverkningsstället, den senare från försäljningsstället, på rekvisition försända sådan vara till köpare; dock må vid sådan försändning varan ej avlämnas annat än inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å *fartyg*.

Utskottets förslag.

10 §.

1. Försäljning genom kringföring av *pilsnerdricka* må av den, som tillverkat varan, bedrivas i stad, dock endast inomhus och till därstädes boende. Sådan försäljning må äga rum inom stadens planlagda område utan särskilt tillstånd och utom samma område, därest Konungens befallningshavande på gjord ansökning och, där fråga är om annan stad än Stockholm, efter magistratens hörande, därtill meddelar tillstånd.

2. Ej må någon på landet kringföra *pilsnerdricka* till försäljning.

11 §.

Konungens befallningshavande må på ansökning lämna den, som i stadgad ordning förvärvat behörighet att till avsalu tillverka *pilsner-*

Utskottets förslag.

dricka, tillstånd att till avhämtning eller genom kringföring försälja av annan tillverkat *pilsnerdricka*, dock endast i den omfattning och under de villkor, som, enligt vad ovan är stadgat, gälla för dylik försäljning av *pilsnerdricka* av egen tillverkning.

C. Utskänkningsrättigheter.

12 §.

Utan särskilt tillstånd må utskänkning av *pilsnerdricka* utövas av:

- a) den, som äger rätt till utskänkning av spritdrycker, vin eller öl, dock endast där sådan utskänkning bedrivs;
- b) gästgivare, dock endast till resande i samband med servering av mat; samt
- c) den, som i sitt hem emot betalning mottager gäster till bespisning vid slutet bord, dock endast vid måltider till gäster, med vilka avtal om bespisning träffats för en tid av minst en vecka.

13 §.

1. Tillstånd till utskänkning av *pilsnerdricka* meddelas av Konungens befallningshavande. Sådant tillstånd må, där ej nedan annorlunda stadgas, meddelas för ett eller flera, dock högst tre år; skolande försäljningsår i detta fall räknas från den 1 oktober.

2. Vill någon erhålla sådan utskänkningsrättighet, som i 1 mom. sägs, göra därom före den 15 mars det år, varunder utskänkningsrätten skall börja, hos Konungens befallningshavande skriftligen ansökan med uppgift å det ställe, där utskänkningsrätten skall äga rum, samt med bifogande av intyg, utvisande sökandens behörighet att idka rörelsen.

3. Över ansökning, som rätteligen skett, skall Konungens befallningshavande omedelbart efter ansökningstidens utgång inhämta yttranden, i stad av magistrat och stadsfullmäktige samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa yttranden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför; och skola stadsfullmäktige eller kommunalstämma, därest ansökningen av dem tillstyrkes, tillika avgiva yttrande, huruvida särskilda föreskrifter för utskänkningsrättens bedrivande anses nödiga.

I Stockholm äger vad i detta mom. är sagt om inhämtande av magistratens yttrande ej tillämpning.

4. Har ansökning blivit avstyrkt, i stad av stadsfullmäktige eller å landet av kommunalstämma, må densamma ej bifallas.

5. Där den, som innehar rätt till utskänkning enligt denna paragraf,

Utskottets förslag.

i behörig ordning ingivit ansökan om ny sådan rättighet för en kommande försäljningsperiod men avlider, innan ansökningen prövats, äga hans stärbhusdelägare inom en månad efter dödsfallet till Konungens befallningshavande ingiva ansökan, att utskänkingsrörelsen i stället må av dem genom särskilt antagen föreståndare utövas. Om handläggningen av sistnämnda ansökan gälle i tillämpliga delar vad i 1—4 mom. stadgas.

14 §.

Konungens befallningshavande må på därom gjord ansökning kunna meddela tillstånd till utskänkning av *pilsnerdricka*:

a) inom område för station vid statens järnvägar ävensom vid enskild, till persontrafik upplåten järnväg, så ock å statens järnvägars eller enskild järnvägs tåg, dock endast där utskänkningen för trafikens behov finnes erforderlig; skolande ansökning härom göras av järnvägens styrelse, samt, där densamma avser utskänkning å järnvägståg, handläggas av Konungens befallningshavande i det län, varest styrelsen har sitt säte;

b) å passagerarfartyg, dock endast till förtäring ombord å fartyget och, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast till besättningen samt till dem, som i fartygets restaurationslokal intaga måltid; skolande ansökning härom handläggas av Konungens befallningshavande i det län, där fartygets rederi har sitt säte;

Kungl. Maj:ts förslag.

c) vid hälsobrunn, badort eller annan kurort för kortare tid än ett år, dock endast vid måltider till spisande gäster;

d) där eljest utskänkingsrörelse kan komma i fråga att under endast någon del av året utövas; samt

e) för bestämt tillfälle, därest sådant finnes vara nödigt.

Tillstånd till utskänkning å järnvägsstation ävensom till sådan utskänkning, varom under c) här ovan

Utskottets förslag.

c) inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behov upplåtet område, efter framställning av vederbörande befälhavare;

d) vid hälsobrunn, badort eller annan kurort för kortare tid än ett år, dock endast vid måltider till spisande gäster;

e) där eljest utskänkingsrörelse kan komma i fråga att under endast någon del av året utövas; samt

f) för bestämt tillfälle, därest sådant finnes vara nödigt.

Tillstånd till utskänkning å järnvägsstation ävensom till sådan utskänkning, varom under d) här ovan

Kungl. Maj:ts förslag.

förmåles, må icke meddelas, innan tillfälle att i ärendet avgiva yttrande lämnats, i stad magistrat och stadsfullmäktige samt å landet kommunalnämnd och kommunalstämma; dock att vad i detta mom. sagts om inhämtande av yttrande från magistrat icke äger tillämpning i Stockholm.

D. *Gemensamma bestämmelser för utminuterings- och utskänkningsrättigheter.*

15 §.

1. Konungens befallningshavande äger att vid meddelande av tillstånd till försäljning av *pilsner* eller sedermera under rörelsens utövande stadga de inskränkningar därvid, som kunna anses *erforderliga*.

Tillstånd till annan försäljning av *pilsner* än sådan, som avses i 13 § eller 14 § *e)*, skall meddelas att gälla tillsvidare och så länge Konungens befallningshavande ej finner skäl återkalla detsamma.

Över beslut, varigenom tillsvidare meddelat tillstånd återkallas, må klagan ej föras.

Utskottets förslag.

förmåles, må icke meddelas, innan tillfälle att i ärendet avgiva yttrande lämnats, i stad magistrat och stadsfullmäktige samt å landet kommunalnämnd och kommunalstämma; dock att vad i detta mom. sagts om inhämtande av yttrande från magistrat icke äger tillämpning i Stockholm.

D. *Gemensamma bestämmelser för utminuterings- och utskänkningsrättigheter.*

15 §.

1. Konungens befallningshavande äger att vid meddelande av tillstånd till försäljning av *pilsnerdricka* eller sedermera under rörelsens utövande stadga de inskränkningar därvid, som kunna anses *erforderliga*; dock må icke föreskrivas, att *pilsnerdricka* skall inköpas från viss säljare.

Tillstånd till annan försäljning av *pilsnerdricka* än sådan, som avses i 13 § eller 14 § *f)*, skall meddelas att gälla tillsvidare och så länge Konungens befallningshavande ej finner skäl återkalla detsamma.

Över beslut, varigenom tillsvidare meddelat tillstånd återkallas, må klagan ej föras.

Utskottets förslag.

2. Då försäljningsrättighet beviljas, skall tillståndsbevis utfärdas med angivande däri av det lagrum, varå tillståndet grundar sig, samt varest och för vilken tid rättigheten må begagnas; skolande däri jämväl utsättas de inskränkningar i rörelsens utövande, som vid tillståndets meddelande föreskrivits.

Utskottets förslag.

3. Över de av Konungens befallningshavande meddelade tillståndsbevis rörande detaljhandel med *pilsnerdricka* skall hos Konungens befallningshavande föras liggare eller kortregister, som utmärker dagen för bevisets utfärdande, ort och plats, där rörelsen skall utövas, tillståndshavarens namn ävensom annat beslut, som angående samma rörelse må hava meddelats.

Underrättelse om varje av Konungens befallningshavande enligt bestämmelserna i denna förordning meddelat beslut, som har avseende å utövande av detaljhandel med *pilsnerdricka*, skall, där icke fråga är om tillstånd till utskänkning å järnvägståg eller passagerarfartyg, tillställas vederbörande polismyndighet samt å landet jämväl kommunalnämnden.

16 §.

1. Avlider den, som erhållit tillstånd till försäljning av *pilsnerdricka*, må rörelsen för stärbhusdelägarnas räkning utövas, därest tillståndet avser bestämd tid, intill utgången av samma tid och, därest tillståndet gäller tillsvidare, till dess tre månader förflutit efter dödsfallet.

Försättes den, som efter meddelat tillstånd utövar detaljhandel med *pilsnerdricka*, i konkurs, må rörelsen för konkursboets räkning fortsättas, dock icke längre än till dess tre månader förflutit, efter det förhör enligt 25 § konkurslagen hållits.

2. I fall, varom i 1 mom. sägs, åligger det stärbhuset eller konkursboet, om de vilja fortsätta rörelsen, att inom en månad efter dödsfallet eller efter det förhör i konkursen hållits, därom göra anmälan hos Konungens befallningshavande med uppgift tillika å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen. Göres ej anmälan inom föreskriven tid, eller prövas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hava upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i frågan meddelades.

III Kap.

Ordningsföreskrifter.

17 §.

1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg.

Utskottets förslag.

2. De rum, som nyttjas för utskänkningsrörelse, skola vara ljusa och luftiga, hava en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.

18 §.

Utskänkningsrörelse, vartill tillstånd erhållits enligt 13 §, må ej utövas annorstädes än i lokal eller å plats, som blivit för försäljningens bedrivande godkänd vid besiktning, vilken hålles, i stad av stadsfiskal och på landet av kronobetjänt jämte två personer, utsedda, en av nykterhetsnämnden i kommunen samt en i Stockholm av överstat-hållarämbetet, i annan stad av magistraten och på landet av kommunal-nämnden. Besiktningsmännen skola, därest försäljningsställe godkännes, om besiktningen utfärda bevis, vilket skall innehålla beskrivning å den besiktigade lägenheten.

Innan bevis om besiktning utfärdats, må försäljning ej börjas.

Vad i denna paragraf är stadgat gäller jämväl, då ny rättighet meddelas att utövas i lägenhet, som förut varit använd som försäljningsställe.

Kostnad för besiktningen gäldas av tillståndshavaren med belopp, som bestämmes av Konungens befallningshavande.

19 §.

Ombyte av försäljningsställe må ej ske, med mindre den myndighet, som meddelat tillstånd till försäljningen, därtill giver sitt bifall; skolande dessförinnan tillfälle att yttra sig i ärendet lämnas samma myndigheter, som blivit hörda över ansökningen till ifrågavarande försäljningsrättighet.

20 §.

1. Detaljhandel med *pilsnerdricka* må icke fortfara längre än till klockan tio eftermiddagen.

2. Å sön- och helgdagar må utminuterig av *pilsnerdricka* å landet icke äga rum samt i stad bedrivs allenast till klockan tio för-middagen. Vad nu är stadgat gäller icke försändning till restauratör å fartyg eller järnvägståg.

Under högmässogudstjänst vare all utskänkning av *pilsnerdricka* förbjuden.

Kungl. Maj:ts förslag.

3. Där omständigheterna anses föranleda behov av att tiden för försäljnings avslutande bestämmes senare än till klockan tio eftermiddagen, äger Konungens befallningshavande *efter framställning, i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma, därom förordna.*

Nödvändiggöra särskilda förhållanden inskränkningar med avseende å försäljningstiden, må Konungens befallningshavande jämväl därom meddela förordnande.

4. Vad i denna § är stadgat avser icke utskänkning, varom förmäles i 12 § b) eller c), ej heller utskänkingsrörelse, som idkas enligt 14 § a) eller b).

Utskottets förslag.

3. Där omständigheterna anses föranleda behov av att tiden för försäljnings avslutande bestämmes senare än till klockan tio eftermiddagen, äger Konungens befallningshavare *efter särskild framställning därom förordna. Över sådan framställning inhänte Konungens befallningshavande utlåtande, i stad av stadsfullmäktige och på landet av kommunalstämma, och må framställningen, om den därvid avstyrkes, icke bifallas.*

Nödvändiggöra särskilda förhållanden inskränkningar med avseende å försäljningstiden, må Konungens befallningshavande jämväl därom meddela förordnande.

4. Vad i denna paragraf är stadgat avser icke utskänkning, varom förmäles i 12 § b) eller c), ej heller utskänkingsrörelse, som idkas enligt 14 § a), b) eller f).

Utskottets förslag.

21 §.

1. Vid tider, då detaljhandel med *pilsnerdricka* ej är tillåten, vare allt utlämnande av sådan dryck från försäljnings- eller tillverkningsställe förbjudet.

2. Då utskänkning ej är medgiven, vare det förbjudet att låta *pilsnerdricka* å utskänkingsställe förtäras.

Kungl. Maj:ts förslag.

22 §.

1. *Pilsner* må icke å försäljningsställe utlämnas till den, som är rusig, ej heller till den, som ej fyllt *femton* år.

Utskottets förslag.

22 §.

1. *Pilsnerdricka* må icke å försäljningsställe utlämnas till den, som är rusig, ej heller till den, som ej fyllt *sexton* år.

Utskottets förslag.

2. Överlastad person får ej utdrivas från utskänkningsställe, där han förtärt *pilsnerdricka*, eller lämnas utan vård.

3. I utskänkningslokal skall friskt dricksvatten ständigt tillhandahållas.

4. Å utskänkningsställe, där utskänkning av *pilsnerdricka* idkas utan samband med utskänkning av rusdrycker, vare förbjudet att låta rusdrycker eller ersättningsmedel för sådana förtäras.

Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

23 §.

Maltdryck, som icke enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att anse såsom pilsner, må ej vid försäljning utlämnas i kärl, som å etikett, kork eller propp eller genom stämpling eller annorledes försetts med beteckningen pilsner.

24 §.

Å utskänkningsställe skola ett exemplar av denna förordning och bestyrkt avskrift av det tillståndsbevis, som enligt 15 § 2 mom. för rörelsens innehavare utfärdats, vara anslagna.

25 §.

I öppen salubod för handel med andra varor än *pilsner* ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, vid torghandel och auktioner samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än *pilsner* vare utdelning av sådan dryck även utan betalning förbjuden.

23 §.

Å utskänkningsställe skola ett exemplar av denna förordning och bestyrkt avskrift av det tillståndsbevis, som enligt 15 § 2 mom. för rörelsens innehavare utfärdats, vara anslagna.

24 §.

I öppen salubod för handel med andra varor än *pilsnerdricka* ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, vid torghandel och auktioner samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än *pilsnerdricka* vare utdelning av sådan dryck även utan betalning förbjuden.

Kungl. Maj:ts förslag.

26 §.

1. Vid ting, uppbordestämman, inskrivningsförrättning, vapenövningsmöte, marknad, torgdag, auktion, arbetsinställelse, eller där trupp är för flera dagar sammandragen, så ock vid annan till större folksamling ledande förrättning, ävensom då eljest skäligen kan befaras, att öppethållande av försäljningsställe kan föranleda oordningar, eller då försäljning visar sig föranleda sådana, må Konungens befallningshavande ävensom i stad polismyndighet samt å landet kronobetjänt och kommunalnämnd för visst tillfälle förbjuda bedrivandet av eljest tillåten detaljhandel med *pilsner* eller för sådant tillfälle föreskriva de inskränkningar i samma handel, som kunna finnas nödiga.

2. Finnes vid krig eller omedelbar krigsfara eller då arbetslöshet eller nöd i större omfattning är rådande nödigt att meddela förbud mot bedrivande av detaljhandel med *pilsner* eller att föreskriva inskränkningar i sådan handel, äger Konungen därom förordna. I fall, varom nu är sagt, må ock sådant förordnande, även om det ej kan anses erforderligt för ordningens upprätthållande, meddelas av Konungens befallningshavande, där Konungen det medgivit.

Utskottets förslag.

25 §.

Vid ting, uppbordestämman, inskrivningsförrättning, vapenövningsmöte, marknad, torgdag, auktion, arbetsinställelse eller där trupp är för flera dagar sammandragen, så ock vid annan till större folksamling ledande förrättning, ävensom då eljest skäligen kan befaras, att öppethållande av försäljningsställe kan föranleda oordningar, eller då försäljning visar sig föranleda sådana, må Konungens befallningshavande ävensom i stad polismyndighet samt å landet kronobetjänt och kommunalnämnd för visst tillfälle förbjuda bedrivandet av eljest tillåten detaljhandel med *pilsnerdriicka* eller för sådant tillfälle föreskriva de inskränkningar i samma handel, som kunna finnas nödiga.

26 §.

Finnes vid krig eller omedelbar krigsfara eller då arbetslöshet eller nöd i större omfattning är rådande nödigt att meddela förbud mot bedrivande av detaljhandel med *pilsnerdriicka* eller att föreskriva inskränkningar i sådan handel, äger Konungen därom förordna. I fall, varom nu är sagt, må ock sådant förordnande, även om det ej kan anses erforderligt för ordningens upprätthållande, meddelas av Konungens befallningshavande, där Konungen det medgivit.

Utskottets förslag.

27 §.

1. Därest å ställe, där idkande av utskänkning medgivits enligt 13 §, oordningar visa sig eller osedlighet bedrivs och till följd därav rörelsens innehavare icke anses vara lämplig att vidare förestå densamma, äger Konungens befallningshavande att återkalla utskänkningen.

2. Därest av detaljhandel, vartill tillstånd enligt denna förordning erhållits, oordningar föranledas eller å försäljningsställe, varest dylik handel idkas, osedlighet bedrivs och sådant fortfar, oaktat skedd erinran från polismyndighet i stad samt kronobetjänt eller kommunalnämnd å landet, må i stad magistraten och på landet kommunalnämnden förbjuda försäljningens fortsatta bedrivande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet, men skall, vid äventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas prövning av Konungens befallningshavande, som, därest tillståndet ej finnes böra återkallas, har att för viss tid fastställa förbudet eller ock upphäva detsamma.

I Stockholm tillkommer det i fall, som i detta mom. sägs, överståthållarämbetet att meddela förbud, varom där förmäles.

3. Om sådan försäljning av *pilsnerdricka*, varom förmäles i 12 § b) och c), finnes ske i större omfattning eller på annat sätt, än i nämnda lagrum avses, må Konungens befallningshavande ävensom i annan stad än Stockholm magistrat samt på landet kommunalnämnd förbjuda fortsättande av rörelsens bedrivande. I fråga om verkställighet och underställning av sådant beslut, som meddelats av magistrat eller kommunalnämnd, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i 2 mom. finnes stadgat.

4. Förekomma oordningar med anledning av sådan försäljning av *pilsnerdricka*, som av tillverkare utövas, äger Konungens befallningshavande stadga de inskränkningar vid försäljningsrörelsens bedrivande, som kunna finnas erforderliga, eller ock för viss tid förbjuda dess fortsättande.

IV Kap.

Ansvarsbestämmelser m. m.

28 §.

1. Den, som utan att äga rätt till försäljning enligt denna förordning, avyttrar *pilsnerdricka*, straffes för olovlig försäljning med böter från och med femton till och med etthundra kronor.

Utskottets förslag.

2. Beträdes någon andra gången eller oftare med olovlig försäljning av *pilsnerdricka* eller bedriver någon olovlig försäljning i större omfattning eller yrkesmässigt, straffes med böter från och med trettio till och med ettusen kronor eller med fängelse i högst sex månader.

3. I fall, som i denna paragraf avses, vare de å försäljningsstället med därtill hörande lägenheter befintliga förråd av *pilsnerdricka* tillika med kärl och emballage, vari de förvaras, underkastade beslag och förbrutna.

4. Vad i denna paragraf stadgas skall jämväl äga tillämpning, om någon, som ej äger rätt till försäljning av *pilsnerdricka*, genom byteshandel avhänder sig sådan vara.

Kungl. Maj:ts förslag.

29 §.

Beträdes den, som handhar utminuterung av *pilsner*, med olovlig utskänkning, eller den, som handhar utskänkning, med olovlig utminuterung,

eller idkar någon detaljhandel med *pilsner*, å annat ställe, än därtill uppgivet eller medgivet är,

eller fortsätter någon, oaktat återkallelse av meddelat tillstånd till försäljning eller förbud däremot delgivits honom, med försäljningen,

straffes som i 28 § 1 och 2 mom. sägs.

Utskottets förslag.

29 §.

Beträdes den, som handhar utminuterung av *pilsnerdricka*, med olovlig utskänkning, eller den, som handhar utskänkning, med olovlig utminuterung,

eller idkar någon detaljhandel med *pilsnerdricka* å annat ställe, än därtill uppgivet eller medgivet är,

eller finnes någon, som är enligt 9 § berättigad att på rekvisition försända *pilsnerdricka* till köpare, förslå och utlämna sådan vara utan att densamma rekvirerats,

eller fortsätter någon, oaktat återkallelse av meddelat tillstånd till försäljning eller förbud däremot delgivits honom, med försäljningen,

straffes som i 28 § 1 och 2 mom. sägs.

Utskottets förslag.

30 §.

1. Därest *pilsnerdricka*, köpt hos den, som idkar handel med sådan dryck utan att vara berättigad att avyttra densamma till förtäring på stället, förtäres i närheten av försäljningsstället å område, däröver säljaren äger förfoga, skall han, om det sker med hans vetskap, straffas såsom för olovlig försäljning av sådana drycker efter ty i 28 § 1 och 2 mom. är sagt.

Lag samma vare, om sådan dryck utan betalning i boden utlämnas till förtäring på stället.

Kungl. Maj:ts förslag.

2. Förbryter sig någon emot 25 §, straffes såsom för olovlig försäljning i 28 § är stadgat.

Utskottets förslag.

2. Förbryter sig någon emot 24 §, straffes såsom för olovlig försäljning i 28 § är stadgat.

31 §.

Finnes någon å landet eller i stad utom det planlagda området forsla och utlämna pilsner utan att medföra förteckning, som i 9 § omförmäles, varde, ändå att han själv eller den, för vars räkning forslingen sker, äger att till försändning försälja pilsner, straffad såsom för olovlig försäljning därav efter ty i 28 § 1 och 2 mom. sägs, med mindre han förmår visa, att det forslade var av köpare förut beställt. Förmår han det, varde för underlåtenheten att medföra förteckning straffad med böter från och med fem till och femtio kronor.

Vad nu är stadgat äger ej tillämpning i avseende å den, som i stad utom det planlagda området forslar och utlämnar pilsner för tillverkare, som erhållit tillstånd att där genom kringföring försälja pilsner.

Kungl. Maj:ts förslag.

Vägrar den, som är skyldig att medföra förteckning, varom sägs i 9 §, att på anfordran av krono- eller polisbetjänt, ledamot av kommunalnämnden eller av kommunalnämnden utsedd person uppvisa förteckningen, straffes såsom i 28 § 1 och 2 mom. sägs.

32 §.

Har den, som gjort sig förfallen till ansvar efter 28, 29, 30 eller 31 §§, förut undergått bestraffning för förseelse, varom sägs i någon av dessa §§, varde den sist begångna förseelsen såsom upprepad förseelse ansedd, ändå att densamma icke är av samma art som den eller de förut begångna.

33 §.

Förbryter sig någon mot stadgandet i 23 §, straffes med böter från och med trettio till och med ettusen kronor.

34 §.

Bryter den, som handhar tillåten försäljning av *pilsner*, i andra fall än förut i detta kapitel sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot de föreskrifter, som vederbörande myndighet i enlighet med denna förordning kan hava meddelat, straffes med böter från och med fem till och med tvåhundra kronor.

Utskottets förslag.

31 §.

Har den, som gjort sig förfallen till ansvar efter 28, 29 eller 30 §, förut undergått bestraffning för förseelse, varom sägs i någon av dessa paragrafer, varde den sist begångna förseelsen såsom upprepad förseelse ansedd, ändå att densamma icke är av samma art som den eller de förut begångna.

32 §.

Bryter den, som handhar tillåten försäljning av *pilsnerdricka*, i andra fall än förut i detta kapitel sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot de föreskrifter, som vederbörande myndighet i enlighet med denna förordning kan hava meddelat, straffes med böter från och med fem till och med tvåhundra kronor.

Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottets förslag.

35 §.

Dömes den, som äger rätt till utskänkning av *pilsner*, till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker, skall han tillika förklaras förlustig sin rätt till försäljning av *pilsner*.

36 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till de böter eller det fängelsestraff, som äro stadgade för sådan förseelse; dock må sammanlagda fängelsestraffet icke överstiga ett år.

37 §.

Om husbondes ansvarighet för förseelse, som mot denna förordning begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal och verkställa beslag, om övervakande i övrigt av förordningens efterlevnad, om domstol, där överträdelse av densamma skola åtalas, samt om rättegångsförfarandet i sådana mål skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i gällande förordning angående försäljning av rusdrycker stadgas.

Bihang till riksdagens protokoll 1919.

33 §.

Dömes den, som äger rätt till utskänkning av *pilsnerdricka*, till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker, skall han tillika förklaras förlustig sin rätt till försäljning av *pilsnerdricka*.

34 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna förordning, fortsätter samma förseelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, dömas till de böter eller det fängelsestraff, som äro stadgade för sådan förseelse; dock må sammanlagda fängelsestraffet icke överstiga ett år.

35 §.

Om husbondes ansvarighet för förseelse, som mot denna förordning begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal och verkställa beslag, om övervakande i övrigt av förordningens efterlevnad, om domstol, där överträdelse av densamma skola åtalas, samt om rättegångsförfarandet i sådana mål skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i gällande förordning angående försäljning av rusdrycker stadgas.

7 saml. 25 häft. (Nr 29.)

Kungl. Maj:ts förslag.

38 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktiges handläggning tillkommer i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, allmän rådstuga; och skall vad som tillhör kommunalstämmas handläggning tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Vad i denna förordning är stadgat i avseende å magistrat vare i stad, där magistrat ej finnes, gällande om den för sådan stad särskilt tillsatta styrelse; och skall vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkomma polis-kammare i stad, där sådan finnes.

Utskottets förslag.

36 §.

Vad enligt denna förordning tillhör stadsfullmäktiges handläggning tillkommer i stad, där stadsfullmäktige ej finnas, allmän rådstuga; och skall vad som tillhör kommunalstämmas handläggning tillkomma kommunalfullmäktige, där sådana finnas.

Vad i denna förordning är stadgat i avseende å magistrat vare i stad, där magistrat ej finnes, gällande om den för sådan stad särskilt tillsatta styrelse; och skall vad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkomma polis-kammare i stad, där sådan finnes.

Utskottets förslag.

Denna förordning, varigenom förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl upphäves jämväl i vad den avser försäljning av pilsnerdricka, träder i kraft den 1 januari 1920, från vilken dag försäljning av *pilsnerdricka* må utövas endast av den, som enligt denna förordning därtill äger rättighet.

Härvid skall dock iakttagas:

att åtgärder, som före sistnämnda dag erfordras i avseende å ordnandet av försäljningen av *pilsnerdricka* enligt denna förordning, skola vidtagas i enlighet med bestämmelserna i densamma;

att utskänkingsrättigheter enligt 13 §, varom ansökningar ingivas under år 1919, ej må beviljas för längre tid än till den 1 oktober 1920; samt

att ansökningar om dylik utskänkingsrätt skola ingivas före utgången av augusti månad 1919.

Kungl. Maj:ts förslag*)

till

Förordning angående ändrad lydelse av 3, 7, 23 och 26 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

Härigenom förordnas, att 3, 7, 23 och 26 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker skola, 3, 23 och 26 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

Utskottets förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 3, 7, 23, 26 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

Härigenom förordnas, att 3, 7, 23, 26 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker skola, 26 § i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Maldryckerna indelas i nedan angivna klasser, nämligen:

första klassen, omfattande maldrycker som ej innehålla mer än två och en fjärdedels volymprocent alkohol och äro inbryggda med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger sex procent, ävensom alkoholfria maldrycker, som äro inbryggda med en stamvört av högre extrakthalt;

andra klassen, omfattande maldrycker som icke äro hänförliga till första klassen och vilka ej innehålla mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och äro inbryggda

*) Vid återgivandet av Kungl. Maj:ts förslag beträffande denna och följande författningar har detsamma för överskådlighetens skull fullständigats med sådana delar av nu gällande bestämmelser — i författningstexten inneslutna inom klammer [ ] — där utskottet föreslår ändring, men vilka enligt Kungl. Maj:ts förslag icke skulle ändras och med anledning härav i sistnämnda förslag, sådant det av Kungl. Maj:t uppställts, antingen transumerats eller alls icke intagits.

Kungl. Maj:ts förslag.

3 §.

1. I denna förordning förstås med *svagdricka* [varje maldryck, som ej innehåller mer än två och en fjärdedels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger] sex procent;

pilsner varje maldryck, som ej är hänförlig till *svagdricka* och som ej innehåller mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger nio och fem tiondels procent;

skattefritt bryggeri [varje bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, endast *svagdricka* må tillverkas];

skattepliktigt bryggeri [varje annat bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, maldrycker må tillverkas; samt

tillverkare [den person, vilken såsom ägare, innehavare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseedet över bryggeriets] skötsel.

2. Tillverkningsår [räknas från och med den 1 oktober till och med den 30] september.

7 §.

Om uppvägt malt eller därav beredd produkt, innan den lämnat

Utskottets förslag.

med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger nio och fem tiondels procent; samt

tredje klassen, omfattande alla till första eller andra klassen icke hänförliga maldrycker.

2. I denna förordning förstås med *svagdricka* varje maldryck, som är hänförlig till första klassen och som är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger sex procent;

pilsnerdricka varje maldryck, som är hänförlig till andra klassen;

öl varje maldryck, som är hänförlig till tredje klassen;

skattefritt bryggeri varje bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, endast *svagdricka* må tillverkas;

skattepliktigt bryggeri varje annat bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, maldrycker må tillverkas; samt

tillverkare den person, vilken såsom ägare, innehavare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseedet över bryggeriets skötsel.

3. Tillverkningsår räknas från och med den 1 oktober till och med den 30 september.

7 §.

Om uppvägt malt eller därav beredd produkt, innan den lämnat

Kungl. Maj:ts förslag.

lagerfaten, så väsentligen skadats, att maltet eller produkten ej kan för avsett ändamål användas, må eftergift av skatten äga rum. Sådan eftergift må ock ske för av skattepliktigt bryggeri innehavd malt-dryck, som med anledning av jämlikt 26 § 2 mom. i förordningen angående försäljning av *pilsner* meddelat försäljningsförbud så skadats, att drycken ej kan för avsett ändamål användas. Till Kungl. Maj:t ställd ansökan om eftergift av skatten i ovan angivna fall skall, åtföljd av handlingar, innefattande erforderlig utredning rörande förhållandet, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som, efter överkontrollörens hörande, till Kungl. Maj:t insänder handlingarna i ärendet jämte eget yttrande.

23 §.

Från skattepliktigt [bryggeri må *svagdricka*, därest det ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet »skattefritt». I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade] varumärke.

Utskottets förslag.

lagerfaten, så väsentligen skadats, att maltet eller produkten ej kan för avsett ändamål användas, må eftergift av skatten äga rum. Sådan eftergift må ock ske för av skattepliktigt bryggeri innehavd malt-dryck, som med anledning av jämlikt 26 § i förordningen angående försäljning av *pilsnerdricka* meddelat försäljningsförbud så skadats, att drycken ej kan för avsett ändamål användas. Till Kungl. Maj:t ställd ansökan om eftergift av skatten i ovan angivna fall skall, åtföljd av handlingar, innefattande erforderlig utredning rörande förhållandet, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som, efter överkontrollörens hörande, till Kungl. Maj:t insänder handlingarna i ärendet jämte eget yttrande.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri må *malt-dryck*, därest den ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som, om kärlet innehåller *svagdricka*, beteckningen »Klass I (skattefritt)», om kärlet innehåller annan till första klassen hänförlig *malt-dryck*, beteckningen »Klass I (alkoholfritt)», om kärlet innehåller *pilsnerdricka*, beteckningen »Klass II» och, om det innehåller öl, beteckningen »Klass III». I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör

Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande [buteljer må denna stämpling ske å korken eller] proppen.

När kärl, [som innehåller *svagdricka*, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »skattefritt» vara anbragt överst å en rad för sig och vara tydligt] framträdande.

På sålunda [stämplade kärl må inga andra *maltdrycker*] utlämnas.

Vad i denna paragraf stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om *pilsner*.

Dock må för överjäst mörk *malt-dryck* med porterkaraktär och inbryggd i likhet med porter benämningen *pilsner* kunna utlämnas och annan lämplig benämning i dess ställe å kork, propp eller etikett användas.

Utskottets förslag.

godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade varumärke.

Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller *malt-dryck*, är försett med etikett, skall klassbeteckningen vara tydligt framträdande och anbragt före den övriga texten.

Utskottets förslag.

26 §.

1. — — — — —
2. Tillståndsbevis, varom i 1 mom. sägs, må ej meddelas för tillverkning i bryggeri, där förut under tillverkningsåret bedrivits skattepliktig tillverkning av *malt-drycker*, ej heller åt den, som erhållit tillstånd till försäljning av vin, öl eller *pilsnerdricka*.

Kungl. Maj:ts förslag.

[31 §.

Från skattefritt bryggeri må *svagdricka*, därest det ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade

Utskottets förslag.

31 §.

Från skattefritt bryggeri må *svagdricka*, därest det ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade med så-

Kungl. Maj:ts förslag.

med såväl bryggeriets namn som ordet »skattefritt». I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade varumärke.

Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »skattefritt» vara anbragt överst å en rad för sig och vara tydligt framträdande.]

Utskottets förslag.

väl bryggeriets namn som *beteckningen »Klass I (skattefritt)»*. I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade varumärke.

Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten *beteckningen »Klass I (skattefritt)»* vara tydligt framträdande och anbragt före den övriga texten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920; dock att tillsvidare till dag, som av Konungen bestämmes, *den* i 23 § meddelade *föreskrift* om, att kork eller propp till butelj, innehållande *pilsner*, skall vara stämplad med bryggeriets namn eller viss däremot svarande beteckning samt ordet »*pilsner*», icke skall äga tillämpning, därest å buteljen anbringas etikett av beskaffenhet, som i berörda *paragraf* stadgas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920; dock att tillsvidare till dag, som av Konungen bestämmes, *de* i 23 och 31 §§ meddelade *föreskrifter* om, att kork eller propp till butelj, innehållande *malt-dryck*, skall vara stämplad med bryggeriets namn eller viss däremot svarande beteckning samt *malt-dryckens klass*, icke *skola* äga tillämpning, därest å buteljen anbringas etikett av beskaffenhet, som i berörda *paragrafer* stadgas.

Kungl. Maj:ts förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker.

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

I denna förordning förstås med spritdrycker: — — — alkohol; med vin: — — — alkohol; och med öl: alla maltdrycker, som innehålla alkohol, med undantag av sådana, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker äro att hänföra till *svagdricka eller pilsner*.

Spritdrycker — — — rusdrycker.

[25 §.

1. — — — — —
2. Bolag — — utskänkning. Överlåter — — framställningen. Med överlåtelse av utskänkingsrättighet följer skyldighet för den, till vilken sådan rättighet blivit överlåten, att hos bolaget inköpa alla

Utskottets förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 1 och 25 §§ i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker.

Härigenom förordnas, att 1 och 25 §§ i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker *skola i nedan angivna delar* hava följande ändrade lydelse:

1 §.

I denna förordning förstås med spritdrycker: — — — alkohol; med vin: — — — alkohol; och med öl: alla *maltdrycker*, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker äro att hänföra till *trede klassen*.

Spritdrycker — — — rusdrycker.

25 §.

1. — — — — —
2. Bolag — — utskänkning. Överlåter — — framställningen. Med överlåtelse av utskänkingsrättighet följer skyldighet för den, till vilken sådan rättighet blivit överlåten, att hos bolaget inköpa alla

Kungl. Maj:ts förslag.

för rörelsen erforderliga rusdrycker, och skall bolaget med iakttagande av de föreskrifter, kontrollstyrelsen därutinnan kan utfärda, vid överlåtelse stadga sådana villkor för dylikt inköp, att rättighetsinnehavares ekonomiska fördel, så långt ske kan, ej göres beroende på myckenheten av utskänkta *rusdrycker*.]

3. -----

Utskottets förslag.

för rörelsen erforderliga rusdrycker, och skall bolaget med iakttagande av de föreskrifter, kontrollstyrelsen därutinnan kan utfärda, vid överlåtelse stadga sådana villkor för dylikt inköp, att rättighetsinnehavares ekonomiska fördel, så långt ske kan, ej göres beroende på myckenheten av utskänkta rusdrycker. *Såsom villkor för överlåtelse må icke föreskrivas, att maltdrycker, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker äro att hänföra till första eller andra klassen, skola inköpas från viss säljare.*

3. -----

Utskottets förslag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

Kungl. Maj:ts förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Härigenom förordnas, att 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka skola, 3 och 6 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

[1 §.

1. — — — — —
2. — — — — —
3. — — — — —

4. Med svagdricka förstås i denna förordning varje maltdryck, som enligt k. förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till *svagdricka, ävensom alkoholfria maltdrycker.*]

Utskottets förslag

till

Förordning angående ändrad lydelse av 1, 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Härigenom förordnas, att 1, 2, 3, 6 och 11 §§ i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka skola, 1, 3 och 6 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

1. — — — — —
2. — — — — —
3. — — — — —

4. Med svagdricka förstås i denna förordning varje maltdryck, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker är att hänföra till *första klassen.*

Utskottets förslag.

2 §.

Den, som äger rätt till utskänkning av spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka*, vare jämväl berättigad att till förtäring på stället försälja (utskänka) tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Utskottets förslag.

3 §.

1. Vill någon, som ej enligt 2 § är därtill berättigad, bedriva utskänkning av tillagade, alkoholfria drycker eller svagdricka, göre därom skriftligen anmälan, i Stockholm hos överståthållarämbetet, i annan stad hos magistraten och på landet hos landsfiskalen, med uppgift å det ställe, där utskänkningsstället skall äga rum. Har anmälan sålunda skett, skall, där ej nedan annorlunda föreskrives, meddelas bevis, att anmälan behörigen skett; och skall landsfiskalen därom underrätta kommunalnämndens ordförande i den socken, där rörelsen skall utövas.

Vad sålunda är stadgat skall iakttagas varje gång utskänkningsställe ombytes.

2. Bevis, som i 1 mom. omförmäles, må ej meddelas den, som veterligen jämlikt 8 § 1 eller 2 mom. står under förbud att utskänka drycker, varom i denna förordning är fråga, eller genom gällande beslut, som ej avser allenast visst tillfälle, förbudits att försälja spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka*, ej heller den, om vilken är veterligt, att honom meddelat tillstånd att försälja spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka* återkallats, eller att han dömts förlustig rätt till försäljning av sådana drycker eller drycker, som avses i denna förordning.

3. Vill någon, efter det honom meddelat, av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställt eller omedelbarligen stadgat förbud att utskänka drycker, som avses i denna förordning, eller att sälja spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka* upphört att gälla, eller, efter det honom meddelat tillstånd att försälja spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka* återkallats, bedriva rörelse, varom i 1 mom. förmäles, har Kungl. Maj:ts befallningshavande på ansökan, åtföljd av uppgift om stället, där rörelsen är avsedd att bedrivas, att efter magistratens eller kommunalnämndens hörande pröva, huruvida tillstånd därtill må medgivas eller icke.

Detsamma — — — — omförmäles.

I Stockholm — — — — tillämpning.

4. Inom — — — — tillstånd.

5. Har — — — — upphört.

6 §.

1. Utskänkning — — — — resande.

2. Om utskänkning på grund av anmälan eller tillstånd enligt 3 § idkas, vare det förbjudet att låta rusdrycker eller *pilsnerdricka* å utskänk-

Utskottets förslag.

ningsstället förtäras ävensom att hava sådana drycker förvarade å utskänkningsstället eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma.

Det vare ock förbjudet för gäst att å sådant utskänkningsställe förtära rusedrycker eller *pilsnerdricka*.

11 §.

Varder någon, vilken efter anmälan eller tillstånd idkar utskänkning, som avses i 3 §, dömd till ansvar för olovlig försäljning av spritdrycker, vin, öl eller *pilsnerdricka*, då må han ock, på yrkande av vederbörande allmän åklagare, dömas förlustig sin nämnda utskänkningsrätt, i fall omständigheterna finnas böra därtill föranleda.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1920.

skilda skäl därtill äro, för visst fall medgiva, att under år 1919 tillverkning av brännvin må, jämväl under annan förutsättning än i 2 mom. av nämnda paragraf angives, äga rum å tid, då brännvinstillverkning enligt samma paragrafs 1 mom. eljest ej skulle vara tillåten.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

*Gällande
bestämmelser.*

Enligt 2 § 1 mom. förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin är brännvinstillverkning i allmänhet tillåten allenast från klockan 12 på dagen första helgfria dag i oktober månad till första helgfria dag i maj månad det därpå följande året vid samma timme. Denna regel är uti 2 mom. av samma paragraf underkastad den modifikation, att i samband med pressjästberedning ävensom vid bränneri, där allt det tillverkade brännvinet försäljes till partihandlare, varom förmåles i förordningen angående handel med skattefri sprit, utföres ur riket eller användes i tillverkarens rörelse, brännvinstillverkning under de särskilda villkor, Kungl. Maj:t prövar erforderliga, må äga rum jämväl under annan del av året.

Propositionen.

Genom den föreliggande propositionen begär Kungl. Maj:t bemyndigande för innevarande år att, när särskilda skäl föreligga, för visst fall medgiva brännvinsbränning under eljest icke tillåten tid.

Av departementschefens anförande till ovannämnda statsrådsprotokoll samt av vad handlingarna i ärendet i övrigt innehålla har utskottet inhämtat, bland annat, följande. Anledning finnes att befara, att vissa lager av livsmedel, särskilt rotfrukter, som, till stor del genom folkhushållningskommissionens samt olika lokala livsmedelsmyndigheters försorg, upplagts för att möta bristen på födoämnen för människor och djur, icke kunna i sin helhet bevaras i sådant skick, att de komma folkringen i någon form till godo. I syfte att förebygga förluster för särskilt livsmedelsmyndigheterna har Kungl. Maj:t ansett, att sådana partier livsmedel, beträffande vilka i varje särskilt fall prövats, att de icke vore av beskaffenhet att kunna förbrukas såsom födoämnen, borde få användas såsom råmaterial vid brännvinsbränning. Då en sådan prövning i åtskilliga fall lämpligen kunde verkställas först längre fram på året, när den i författningen fastställda tiden för brännvinsbränning för året utgått,